

CE FUNCȚIONEAZĂ PENTRU A PREVENI PĂTRUNDEREA PRIN EFRACTIE ÎN LOCUIȚE?

**It is wise to
spend public
money on
what works**

#StopDomesticBurglaries

01

INTRODUCERE

01

Începând cu 2019, Rețeaua europeană de prevenire a criminalității (EUCPN) și câteva țări europene au organizat Ziua europeană de concentrare asupra pătrunderii prin efracție în locuințe. Scopul acestei inițiative este de a intensifica lupta împotriva acestui tip de infracțiune, informând cetățenii cu privire la modul în care își pot proteja locuințele. Acest tip de infracțiune s-a diminuat de mulți ani în majoritatea țărilor europene, dar reprezintă în continuare majoritatea infracțiunilor organizate împotriva proprietății. Este vorba despre faptul că oamenii sunt privați și de bunurile lor, și de sentimentul de securitate în propria locuință, iar impactul financiar exercitat asupra societății este unul semnificativ.

În orice caz, nu totul funcționează optim. Întrucât una dintre funcțiile cheie ale rețelei este de a fi un catalizator pentru facilitarea unor politici și inițiative mai eficiente, acest document își propune să sprijine părțile interesate europene, naționale și locale, oferind o imagine de ansamblu asupra inițiativelor care pot sau nu să aibă succes în prevenirea pătrunderii prin efracție în locuințe. Toate inițiativele au fost grupate în trei categorii, și anume cele pentru care sunt disponibile: dovezi puternice, dovezi moderate sau dovezi limitate. Atunci când afirmăm despre o inițiativă că dispune de „dovezi puternice”, înseamnă că mai multe studii au arătat în mod constant o reducere a numărului de acțiuni de pătrundere prin efracție în locuințe, cum ar fi cea care s-a constatat în urma consolidării siguranței locuinței prin utilizarea unei combinații de încuietori pentru ferestre, iluminare la interior, încuietori de uși și iluminare la exterior. Inițiativele care poartă eticheta „dovezi moderate” sunt cele în dreptul cărora un număr limitat de studii au demonstrat că exercită un impact promițător în ceea ce privește reducerea infracționalității, cum ar fi marcarea proprietății. Cu toate acestea, sunt necesare mai multe cercetări pentru ca acest aspect să poată fi etichetat ca reprezentând „dovezi puternice”. Altele, cum ar fi sistemele de alarmă contra infractorilor, au prezentat rezultate contradictorii sau nu au fost încă evaluate corect, dar conțin unele caracteristici care par promițătoare și merită o atenție sporită. Nu în ultimul rând, am dori să subliniem că lecțiile însușite în cursul implementării și contextul specific ar trebui să fie întotdeauna luate în considerare atunci când factorii de decizie și specialiștii își dezvoltă propriile strategii de prevenire a pătrunderii prin efracție în locuințe.

02 DOVEZI PUTERNICE

2.1 Consolidarea obiectivului

Consolidarea obiectivului va amplifica percepția infractorului asupra efortului necesar pătrunderii prin efracție într-o anumită locuință. Deoarece un efort sporit presupune și mai mult timp și, prin urmare, un nivel crescut de risc, acești factori au un efect descurajant asupra spărgătorilor.¹ Consolidarea obiectivului prin combinația de încuietori pentru ferestre, iluminare la interior, încuietori de uși și iluminare la exterior (**WIDE**) este cea mai eficientă combinație prin care se poate preveni efracția și oferă, de asemenea, cel mai bun raport calitate/preț.² În primul rând, **iluminarea la interior cu temporizator** lasă impresia că locuința este ocupată chiar și când nu e nimeni acasă.³ Aceasta este o măsură importantă de securitate, deoarece prezența oamenilor în locuință este un factor cheie în decizia de a pătrunde prin efracție.⁴ Peste nouă din zece spărgători condamnați au declarat că nu vor intra niciodată în mod intenționat într-o proprietate ocupată. La această impresie ar putea contribui și o mașină parcată pe alee sau un radio care merge când sunteți la muncă.⁵ În al doilea rând, **iluminarea la exterior cu temporizator** poate reduce pătrunderea prin efracție seara și noaptea din cauza riscului crescut de detectare, perturbare și descurajare.⁶ În al treilea rând, încuietorile solide la uși și la ferestre sunt concepute pentru a preveni efracția sau pentru a o face mai dificilă,⁷ diminuând accesibilitatea, o a doua considerație luată frecvent în calcul de spărgători în procesul de luare a deciziilor.⁸ Cercetările contraveniențelor au arătat că nivelul securității fizice este un factor determinant în luarea deciziei de a pătrunde prin efracție pe o proprietate.⁹ Cu toate acestea, închiderea eficientă a ferestrelor și ușilor se bazează pe activitatea umană, spre deosebire de cele două măsuri anterioare care, odată configurate, ar trebui să funcționeze automat.¹⁰

Dacă se pot achiziționa mai multe dispozitive, cea mai bună protecție poate fi obținută prin CCTV, încuietori pentru ferestre și uși și lanțuri de siguranță.¹¹ În orice caz, și această combinație are neajunsurile sale. În primul rând, **lanțurile de siguranță** sunt concepute pentru a restricționa accesul pe o proprietate, dar de obicei nu pot fi văzute din exterior și, prin urmare, nu pot descuraja infractorii. În plus, în majoritatea cazurilor, acestea își fac treaba dacă cineva se află la locație, pentru a le folosi, și prezintă potențiale riscuri de incendiu.¹² În al doilea rând, camerele **CCTV** cameras sunt concepute în principal pentru a funcționa ca un factor de descurajare vizibil, care poate crește riscul de a fi prins, dar nu împiedică fizic efracția. În plus, instalarea camerelor CCTV presupune costuri ridicate. Prin urmare, se recomandă să investiți în WIDE, deoarece este o opțiune mai ieftină și mai sigură.

Eficacitatea implementării WIDE a fost demonstrată prin numeroase studii. Două dintre cele mai bune practici care previn pătrunderea prin efracție prin consolidarea obiectivului provin din Olanda (denumirea oficială: Țările de Jos).

CELE MAI BUNE PRACTICI: REZISTENȚĂ LA EFRACȚIE ÎNCORPORATĂ ÎN LEGEA CONSTRUCȚIILOR

După ce Olanda a introdus în 1999 noi reglementări de construcție care impuneau mai multe ferestre și uși rezistente la efracție, frecvența pătrunderilor prin efracție a scăzut cu un sfert pentru locuințele construite conform noilor reglementări. S-a calculat că cel puțin 10.000 de pătrunderi prin efracție au fost prevenite în următorii zece ani de la introducerea noilor reglementări de construcție. **Nu există indicii ale vreunui efect de transfer**, nici asupra locuințelor „vechi”, nici asupra altor forme de furt. Prin contrast, unele studii indică faptul că are loc un efect de transfer pozitiv. Efectele în privința securității sunt într-o oarecare măsură transferate asupra locuințelor vecine care nu sunt securizate.¹³

BEST PRACTICE: POLICE QUALITY MARK (CELE MAI BUNE PRACTICI: MARCA DE CALITATE A POLIȚIEI)

Pe lângă noile reglementări în domeniul construcțiilor, Olanda a introdus și Dutch Police Quality Mark (Marca de calitate a poliției olandeze) (PQM) în 1995. Există două diferențe principale între cele două. În primul rând, PQM merge chiar mai departe decât reglementările de construcție. În timp ce acesta din urmă se concentrează doar pe balamale și încuietori, PQM include cerințe suplimentare privind iluminatul, perspectiva, securitatea ferestrelor, ușilor și dispozitivelor de iluminat. În al doilea rând, Legea construcțiilor este obligatorie, în timp ce aplicarea PQM este voluntară și depinde de disponibilitatea proprietarului casei sau a dezvoltatorilor de proiecte imobiliare.

Marca de calitate poate fi aplicată locuințelor deja existente, clădirilor noi și spațiilor publice. Instituția numită Dutch Centre for Crime Prevention and Safety a elaborat câte un manual pentru fiecare situație.¹⁴

Cercetările au arătat că locuințele cu PQM sunt vizate mai puțin de infractori și că riscurile de a deveni victime (ale pătrunderii cu succes prin efracție) într-o locuință PQM sunt cu 78% mai mici decât pentru o locuință necertificată. Dacă reglementările sunt implementate în faza de construcție, riscul scade și mai mult.¹⁵

2.2 Veghea vecinilor

Ideea din spatele conceptului de veghe a vecinilor este de a reduce criminalitatea, rezidenții organizându-se între ei și fiind mereu vigilenți. Dacă văd sau aud ceva suspect, sună la poliție. Rezidenții se pot ajuta reciproc, de exemplu golindu-și cutia poștală sau tunzând gazonul vecinilor cât timp aceștia sunt plecați în vacanță. Această vigilență comunitară sporită îi descurajează pe infractori din cauza riscului crescut de a fi prinși. Lăsând impresia de ocupare a locuinței, un factor cheie în decizia de a viza o proprietate, este mult mai greu pentru infractor să își da seama dacă este cineva acasă. În plus, strategiile de veghe a vecinilor îmbunătățesc coeziunea socială. Cetățenii dezvoltă un set de norme pentru zonă și se organizează pentru a limita acțiunile deviate, cum ar fi infraționalitatea.¹⁶

Rezidenții înșiși sau poliția locală pot lua inițiativa de a înființa un sistem structurat de veghe a vecinilor. Rata infraționalității în zona locală și nivelul scăzut, mediu sau ridicat al infraționalității în zonă determină implicarea poliției în stabilirea unui astfel de sistem. Zonele cu un nivel scăzut de infraționalitate necesită doar implicarea pasivă din partea poliției, în timp ce poliția ar putea avea nevoie să preia conducerea în implementarea sistemului de veghe a vecinilor în zonele cu infraționalitate ridicată.¹⁷ Atunci când implementați un sistem de veghe a vecinilor, acesta poate fi un sistem autonom sau parte a unui program mai cuprinzător.¹⁸

Efectele sale de prevenire a infraționalității au fost evaluate într-o serie de studii; din păcate, cele mai multe dintre acestea au fost realizate în SUA și Marea Britanie, unde programele de prevenire a infraționalității sunt mai des supuse evaluărilor de impact decât cele din Europa continentală. O meta-analiză statistică arată că introducerea unor astfel de proceduri are efecte clare asupra reducerii infraționalității. Zonele acoperite de sistemele de veghe a vecinilor au înregistrat o reducere a criminalității între 16% și 26%, comparativ cu zonele care nu sunt acoperite de aceste sisteme. Efectul pozitiv asupra infraționalității este independent atât de dimensiunea, cât și de tipul programului de supraveghere.¹⁹ Cu toate acestea, dovezile s-au referit în principal la o perioadă anterioară rețelelor sociale, deci este important să fiți conștienți de faptul că metodele și impactul pot fi afectate de canalele de comunicare mai performante.²⁰

2.3 Abordarea victimizării repetate

Datele arată că locuințele care au fost sparte anterior au un risc mult mai mare de a fi sparte din nou²¹ sau, cu alte cuvinte, un al doilea incident este mai probabil decât primul și al treilea este mai probabil decât al doilea.²² Acest fenomen în care o casă este spartă de mai multe ori este cunoscut sub numele de victimizări repetate sau **repetări de precizie**.²³ Cu toate acestea, riscul sporit nu afectează doar aceeași adresă, ci și locuințele din apropiere, caz în care pătrunderile prin efracție sunt cunoscute ca **repetări în proximitate**. Cu cât o locuință este mai aproape în timp și spațiu de una care a suferit o pătrundere prin efracție, cu atât este mai mare riscul ca și aceasta să experimenteze ceva similar. Pe măsură ce timpul și spațiul cresc, riscul crescut pentru locuințele de proximitate se diminuează.²⁴

Există două explicații majore: impulsul de moment și ipoteza fanionului. Ambele se bazează pe teoria activității de rutină, care afirmă că infracțiunea ar trebui explicată în termeni de combinație a unui infractor, a unui obiectiv pe măsură și a unei lipse de supraveghere. Prima ipoteză afirmă că infractorii se întorc în același cartier, deoarece au aflat despre oportunități care sunt prezente într-o anumită zonă în cursul unei efracții anterioare. Un infractor care a aflat despre oportunități sau vulnerabilități ia o decizie rațională de a reveni în zonă pentru a obține mai mult profit. A doua perspectivă, ipoteza fanionului, afirmă că infractorii se întorc în aceeași zonă deoarece prezintă puncte slabe inerente, care servesc drept invitație pentru infractori. Este foarte probabil ca ambele să contribuie la apariția unor repetări de proximitate, deoarece infractorii profită de vulnerabilitățile existente pentru a comite infracțiuni.²⁵

Este dificil să se indice un timp și o distanță comune pentru victimizarea repetată, întrucât într-o comparație realizată asupra a zece orașe din cinci țări s-a manifestat o anumită coerență între contexte, dar au existat și diferențe substanțiale.²⁶ În orice caz, aceste constatări pot fi folosite pentru a susține inițiativele de reducere a efracției, mai întâi prin identificarea acelor proprietăți care sunt expuse riscului de efracție repetată și, în al doilea rând, acționând imediat și implementând una sau mai multe dintre următoarele tactici²⁷: pe de o parte, pot fi sporite diferite forme de patrulare sau monitorizare, iar pe de altă parte, poliția poate încerca să implice atât rezidenții din zonă, cât și alți factori cheie. În primul rând, informații cu privire la măsurile de siguranță precum închiderea ferestrelor și blocarea ușilor la ieșirea din casă²⁸ sau repararea și consolidarea punctelor de intrare, îmbunătățirea încuietorilor și iluminatului²⁹ poate fi augmentată atunci când riscul de spargere pare să crească.³⁰ Această abordare are un mare potențial, deoarece gospodăriile sunt mai capabile și mai dispuse să se protejeze mai eficient după o primă spargere; douăzeci și cinci la sută din gospodării aveau cel puțin un dispozitiv de securitate instalat după o pătrundere prin efracție.³¹ În al doilea rând, poliția poate anunța localnicii să fie vigilenți, să implementeze sisteme de veghe a vecinilor și să le ceară vecinilor să pună accent pe supravegherea reciprocă.³² Intervențiile pentru victimele repetate și cele din apropiere au arătat o reducere semnificativă a victimizării repetate prin efracție³³ fără deplasarea riscurilor de efracție în cartierele din apropiere.³⁴ Cu toate acestea, succesul depinde de implementarea corectă, de sprijinul poliției și de participarea activă a victimelor.³⁵

CELE MAI BUNE PRACTICI: CONSILIERE GRATUITĂ ȘI CONTRACTE DE REDUCERE

Oferta poliției pentru consiliere gratuită și contracte de reducere cu companii de asigurări sau bănci (împrumuturi) pentru a susține eforturile de consolidare a obiectivului din Germania poate fi văzută ca un bun exemplu în acest sens. Mai ales că le oferă, de asemenea, grupurilor vulnerabile (cu statut socio-economic scăzut) oportunitatea de a investi în securitate.³⁶

2.4 Curțile cu garduri

A patra măsură care este susținută prin dovezi puternice constă în împrejmuirea curților cu garduri/instalarea porților de acces pe alee. Această măsură se referă la instalarea porților care se pot încuia, de obicei din oțel sau fier, care restricționează accesul pe o alee sau într-o curte. În primul rând, această măsură de prevenire a efracției funcționează prin creșterea efortului pe care trebuie să-l depună infractorii ca urmare a restricționării accesului în curte doar pentru utilizatorii legitimi, care dețin o cheie sau o parolă și a accesului controlat la potențialele ținte de infraționalitate.³⁷ În al doilea rând, curțile împrejmuite cu garduri/porțile de acces pe alee cresc riscul pentru infractori, transformând spațiul public în spațiu privat. În plus, încuierea porții poate spori supravegherea naturală a locuitorilor proprietăților din apropiere și poate elimina scuzele infractorilor că se aflau doar în trecere prin zonă.³⁸

Meta-analiza demonstrează că împrejmuirea curților cu garduri/porțile de acces pe alee reprezintă o măsură rentabilă de reducere a efracției, deși efectele pot fi reduse. În plus, mai mulți factori limitează generalizarea acestor constatări, cum ar fi faptul că studiile folosite în meta-analiză au examinat toate programele britanice de încuiere a porților de acces. În orice caz, dacă practicienii sau factorii de decizie politică doresc să analizeze implementarea măsurii de încuiere a porții de acces în curte, există o serie de ghiduri care descriu sarcinile practice care trebuie îndeplinite pentru a crea condițiile în care porțile încuiate au mai multe șanse să funcționeze eficient. Consultarea și consimțământul rezidenților și angajamentul acestora de a încuia porțile sunt câteva dintre considerațiile practice.³⁹

2.5 Iluminatul stradal

Creșterea nivelului de iluminare stradală sau în alte spații publice poate reduce semnificativ atât infracțiunile în timpul zilei, cât și noaptea⁴⁰ și teama de infraționalitate.⁴¹ Există două teorii principale despre motivul pentru care iluminatul stradal îmbunătățit determină o reducere a infraționalității. Prima sugerează că iluminatul stradal îmbunătățit reduce infraționalitatea, sporind probabilitatea ca un infractor să fie identificat. A doua sugerează că iluminatul stradal îmbunătățit într-o zonă amplifică mândria comunitară și controlul informal, ceea ce poate crește numărul de persoane care utilizează o zonă și, prin urmare, și numărul potențialilor martori la comportamentul infracțional. Prima teorie prezice scăderea infraționalității în special în cursul nopții, în timp ce a doua teorie prezice scăderea infraționalității atât ziua, cât și noaptea.⁴²

Ca și în cazul altor măsuri de prevenire a infraționalității, pentru a fi eficientă, implementarea iluminatului stradal ar trebui să constituie o măsură de interes⁴³, iar organele de poliție ar trebui să se întrebe întotdeauna dacă iluminatul îmbunătățit este un răspuns adecvat la o problemă de infraționalitate sau perturbări sociale dintr-un anumit cartier sau dintr-o comunitate. Un ghid consacrat acestei probleme este disponibil [de la Clarke] pentru autorii sau practicanții de politici care vor să implementeze iluminatul stradal sporit.⁴⁴

03

DOVEZI MODERATE

3.1 Vizarea infractorilor recidiviști

Este un fapt bine documentat că o minoritate de infractori activi sunt responsabili pentru o proporție mare de infracțiuni. Politica de control al infracționalității a răspuns acestei concentrări de infracțiuni într-o varietate de moduri: înăsprirea condamnării pe baza recidivei⁴⁵ sau înființarea așa-numitelor proiecte contravenționale care acordă o atenție specială celor mai activi infractori dintr-o anumită zonă, pe baza unei liste predefinite. Delincvenții din această listă știu că sunt urmăriți și vor fi arestați și puși în custodie imediat ce comit o infracțiune. În același timp, acești infractori prioritari intră în contact cu un sistem care poate contribui la reabilitarea lor.⁴⁶ Aceste proiecte au fost, de exemplu, dezvoltate în districtele de poliție din Oslo (proiectul Very Important Criminal (VIC))⁴⁷ și din Amsterdam (Approach Top600). În cadrul proiectului Approach Top600 cooperează mai mult de 40 de organizații partenere din sectoarele securității, sănătății, tineretului, probațiunii. Fiecare persoană de pe listă are propriul său manager de caz care funcționează ca punct central de contact pentru toate organizațiile implicate, dezvoltă un plan personal de acțiune și oferă sprijin persoanei în cauză.⁴⁸

O evaluare recentă a abordării Top600 a arătat că această abordare are ca rezultat o scădere de la 7% la 45% a numărului de pătrunderi prin efracție. În plus, are o influență pozitivă asupra numărului de cazuri de reabilitare: din momentul în care intră pe această traiectorie, recidiva grupului țintă scade cu 41%.⁴⁹ Dacă aspectul preventiv nu funcționează, ultima opțiune rămâne punerea în incapacitate. Evident, o serie de studii arată că rezultatul poate fi o reducere semnificativă a pătrunderilor prin efracție într-o zonă când cei mai activi spărgători sunt ținuți în spatele gratiilor pentru o perioadă de timp.⁵⁰

3.2 Publicitate locală

Atunci când lansați o inițiativă de reducere a pătrunderii prin efracție, cum ar fi veghea vecinilor, este recomandabil să investiți în publicitate locală. Cercetările asupra a douăzeci și unu de sisteme de reducere a efracțiilor au arătat că publicitatea în avans la nivelul comunității privind existența și obiectivele inițiativei este o metodă relativ simplă și rentabilă de a spori impactul măsurii de prevenire a infracționalității. Mecanismul prin care acest aspect ar putea contribui la reducerea infracționalității constă în comunicarea informațiilor despre activitatea crescută de reducere a infracționalității, influențând astfel percepția infractorilor. Analiza a arătat chiar că inițiativele care au desfășurat o campanie publicitară înainte de implementarea propriu-zisă au raportat că ratele de efracție au început să scadă chiar înainte de lansarea inițiativei, efect denumit

și „beneficiu anticipativ”. Reduceri mai mari ale numărului de spurgeri pot fi realizate atunci când sunt implementate campanii independente de publicitate (cele de durată și percepute ca o intervenție în sine) beneficiind de un buget pe măsură.⁵¹

Ca de fiecare dată, este dificil să identificăm ce va funcționa cel mai bine în situații specifice. Efectul său va depinde foarte mult de contextul în care implementați campania. Cu toate acestea, există câteva întrebări la care trebuie să răspundeți atunci când planificați o campanie: Care sunt obiectivele? Infractorii sau victimele? Unde sunt amplasate obiectivele? Într-un cartier anume? Sau la nivel de oraș sau de țară? Când va intra în funcțiune campania în raport cu implementarea? În mod constant sau în salturi? Ce medii vor fi folosite? Ziare, radio, rețelele sociale? Ce mesaj doriți să transmiteți? Unul general sau unul specific? La toate aceste întrebări va trebui să se răspundă în etapa de planificare.⁵²

3.3 Marcarea bunurilor de pe proprietate

Există surse care sugerează că optzeci la sută dintre furturi și spurgeri au loc în scopul vânzării ulterioare a bunurilor furate sau a gardurilor. Acest lucru implică faptul că, fără destinatari, ar fi mult mai puțini hoți, astfel încât abordarea manipulării bunurilor furate ar trebui să aibă, de asemenea, prioritate.⁵³ Există mai multe măsuri anti-îngrădire (a se vedea mai jos), dar măsura cheie este de a marca bunurile de pe proprietate, astfel încât să fie mai dificilă conversia bunurilor furate în numerar sau utilizarea lor directă. În plus, această măsură poate contribui la confiscarea bunurilor furate și la returnate lor către proprietarul de drept.⁵⁴

Proprietatea poate fi marcată adăugând numărul casei și codul poștal prin utilizarea stilourilor UV, a etichetelor de securitate, a dispozitivelor de identificare prin radiofrecvență (RFID) sau a soluțiilor de microdot (soluții care conțin o semnătură digitală unică codificată).⁵⁵ În plus, telefoanele mobile și tabletele au, de asemenea, opțiuni încorporate pentru a fi blocate de la distanță dacă sunt furate, ceea ce face ca aceste dispozitive să fie mai puțin valoroase și mai greu de vândut.⁵⁶

Studiile din Australia de Vest și Londra au arătat că marcarea bunurilor de pe proprietate este foarte eficientă atunci când peste 80% dintre rezidenții locali își marchează proprietatea și dacă această operațiune este efectuată în combinație cu consiliere și publicitate pentru prevenirea infracționalității.⁵⁷

4 DOVEZI LIMITATE SAU ABSENTE

4.1 Alarme

Se presupune că alarmele antiefracție funcționează în principal prin descurajare, întrucât spărgătorii evită să intre în case unde își dau seama că sunt instalate alarme, ceea ce crește riscul pentru ei de a fi prinși și arestați. Cu toate acestea, puținele evaluări parvenite din Anglia și Țara Galilor au arătat rezultate contradictorii. Dimpotrivă, instalarea alarmelor antiefracție poate fi de fapt contraproductivă, deoarece acestea sunt asociate cu un risc crescut, mai degrabă decât cu un risc scăzut⁵⁸, atât de pătrundere propriu-zisă prin efracție, cât și de tentativă de efracție.⁵⁹ Există mai multe explicații posibile pentru acest rezultat surprinzător. O posibilă explicație este că unii infractori sunt capabili să găsească modalități de a evita sau de a trece de alarme, pentru a evita detectarea și a reduce riscul de a fi arestați.⁶⁰ Calitatea alarmei este un factor important în acest caz. Interviuurile cu infractorii condamnați pentru efracție au confirmat aceste constatări; cu excepția unei mărci de alarmă antiefracție (ADT), infractorii nu au fost descurajați de alarmele contra efracției.⁶¹ De asemenea, spărgătorii își pot da seama că, datorită unei rate ridicate de alarme false, poliția și companiile responsabile cu instalarea alarmelor nu răspund imediat la o alarmă trimițând o patrulă, ceea ce le oferă timp spărgătorilor să-și termine treaba și să plece. O altă posibilă explicație ar fi că spărgătorii pot interpreta prezența unei alarme ca un indiciu că există bunuri valoroase în casă. Beneficiile potențiale pot apoi să depășească riscurile, în calculele pe care și le fac.⁶² În plus, nivelul de experiență al unui infractor poate influența modul în care sunt văzute alarmele, în cazul în care infractorii mai experimentați percep alarmele ca având mai puțin un rol de descurajare decât omologii lor mai puțin experimentați. Un alt contraargument este faptul că alarmele nu sunt rentabile: sunt destul de costisitoare și nu reduc riscul pătrunderii prin efracție. Cu toate acestea, dovezile provenite din Franța arată că alarmele (instalate pe cont propriu și în combinație cu alte măsuri de securitate) sunt eficiente în prevenirea pătrunderilor prin efracție în locuințe, dar că singure nu protejează la fel de eficient. Cu toate acestea, fără alte informații cu privire la specificații și contextele în care alarmele își îndeplinesc rolul, nu se recomandă ca cetățenii să instaleze alarme antiefracție, deoarece acest aspect le poate oferi un sentiment fals de securitate.⁶³

4.2 Campanii de creștere a gradului de conștientizare

Practicanții în prevenirea infracționalității optează adesea pentru campanii de sensibilizare, cu rolul de a informa oamenii referitor la infracțiuni, sperând să le influențeze astfel comportamentul. O campanie în mass-media (inclusiv în rețelele sociale online) este unul dintre elementele Zilei de concentrare la nivel european asupra pătrunderii prin efracție în locuințe. În orice caz, cercetările au arătat că toate campaniile care se concentrează exclusiv pe transferul de cunoștințe rareori funcționează. Dimpotrivă, acestea pot chiar să crească teama de infracțiuni, mai degrabă decât să reducă în mod eficient infracțiunile sau prejudiciile.⁶⁴ În plus, nu am găsit nicio evaluare a impactului sau a rezultatelor campaniilor de sensibilizare care să se concentreze pe pătrunderi prin efracție în locuințe.

În orice caz, campaniile direcționate de sensibilizare care sunt încorporate într-o abordare holistică, care poate fi dezvoltată cu ajutorul acestei lucrări, se pot dovedi a fi eficiente. Mai ales dacă se au în vedere următoarele recomandări. În primul rând, mesajul trebuie să fie la obiect, practic și specific. Nu spuneți „Nu le dați șanse spărgătorilor”, ci spuneți-le oamenilor ce anume pot face pentru a preveni spargerile (de exemplu, dacă este instalat un anumit tip de încuietoare). În al doilea rând, mediul: o campanie ar trebui să utilizeze canalele media care îi permit să ajungă la publicul său țintă. O agenție media poate sprijini specialiștii în prevenirea infracționalității în acest domeniu. Campaniile ar trebui, de asemenea, să fie planificate cu atenție în ceea ce privește calendarul și durata lor. Repetarea lor (în etape) este preferabilă campaniilor de lungă durată. Nu în ultimul rând, campaniile ar trebui să facă întotdeauna parte dintr-o abordare mai largă și bine coordonată pentru atingerea obiectivului. Pentru a reduce infracționalitatea, acestea ar trebui să îndeplinească cel puțin următoarele două condiții. În primul rând, ar trebui să se concentreze asupra aspectelor emotive și afective ale schimbării comportamentului, pe lângă transferul de cunoștințe și sensibilizarea oamenilor. În al doilea rând, ar trebui să însoțească și să sprijine alte abordări ale prevenirii infracționalității (justiție penală, cazuistică, dezvoltare și prevenire comunitară), în așa fel încât să se consolideze și să se susțină reciproc.⁶⁵

4.3 Măsuri împotriva vânzării bunurilor furate

După cum s-a menționat anterior, există surse care sugerează că optzeci la sută din spurgeri au avut loc în scopul vânzării ulterioare a bunurilor furate. Decalajul dintre numărul de spurgeri înregistrate și incidențele înregistrate de vânzare a bunurilor furate pare să indice că multe cazuri de acest fel nu sunt aduse la cunoștința poliției. Din cercetările efectuate în Olanda, putem presupune că numărul neînregistrat oficial de vânzare a bunurilor furate este ridicat: trei la sută dintre olandezii cu vârsta de cincisprezece ani și mai mult – peste 422.000 de persoane – recunosc că s-au făcut ocazional vinovați de această infracțiune. Respondenții și experții au dezvăluit patru circumstanțe care facilitează achiziționarea de bunuri furate. În primul rând, diferența de preț. În al doilea rând, ușurința de a cumpăra bunuri furate. În al treilea rând, riscul relativ scăzut de a fi prins. Și, nu în ultimul rând, atenția insuficientă acordată acestei infracțiuni de către poliție și justiție.⁶⁶ Aceste constatări subliniază că există încă loc de îmbunătățire atunci când vine vorba de reducerea veniturilor obținute din spurgeri. Am identificat mai mulți actori care pot juca un rol în acest sens.

Pentru început, **autoritățile publice** pot implementa baze de date în care **consumatorii** își pot înregistra propriile bunuri preventiv, ceea ce, în caz de furt, facilitează raportarea și crește probabilitatea recuperării bunurilor furate. Un pas înainte îl constituie dezvoltarea unui instrument, cum ar fi StopHeling în Olanda, care le permite cetățenilor și cumpărătorilor de bunuri second-hand să verifice dacă un articol a fost înregistrat ca pierdut sau furat cu ajutorul unui număr de serie (numai articolele unice pot fi înregistrate). În acest caz, poliția poate fi sesizată pentru a lua măsuri. Scorul a crescut de la aproape 456.000 de cereri de căutare în 2014 la aproape 670.000 în 2015, iar în primul trimestru al anului 2016 a ajuns deja la 283.000 (extrapolat la întregul an 2016, aceasta se ridică la aproape 850.000 de bunuri). În acest sens, „StopHeling” pare să răspundă unei nevoi din relația dintre public și cumpărătorii de bunuri second-hand de a verifica fiabilitatea unui articol pe care se gândesc să-l cumpere.⁶⁷

În consecință, **autoritățile de reglementare** poate introduce măsuri pentru controlul comerțului cu bunuri second-hand și a caselor de amanet. În Norvegia, cei care doresc să opereze legal în comerțul cu bunuri second-hand trebuie, prin urmare, să solicite autorizație de la poliție. Poliția poate refuza eliberarea unei autorizații pentru solicitanții cu antecedente penale sau care sunt suspectați de tranzacționarea de bunuri furate sau poate retrage o autorizație dacă au motive să suspecteze utilizarea abuzivă a acesteia.⁶⁸ În Olanda, cumpărătorii de bunuri second-hand au fost obligați din 1880 să înregistreze bunurile cumpărate (ce cumpără, când și de la cine). Din 2011, a fost dezvoltată o variantă digitală a acestei obligații de înregistrare, care este legată de baza de date StopHeling.⁶⁹

În plus, **poliția** poate căuta în mod activ bunuri furate verificând periodic piețele de tip talcioc, care sunt bine cunoscute pentru faptul că tranzacționează și bunuri furate.⁷⁰ În prezent, lumea digitală are o mare acoperire și popularitate, oferind infractorilor o nouă infrastructură pentru tranzacționarea ilegală. Dacă vrem să prevenim răspândirea infracțiunii de vânzare a bunurilor furate, poliția ar trebui să efectueze și căutări proactive online.⁷¹

Nu în ultimul rând, **sectorul privat** are un cuvânt de spus în acest sens. În Norvegia, site-urile profesionale care vând articole second-hand pot obliga vânzătorii să se înregistreze într-un mod care înseamnă că nu pot rămâne anonimi. De asemenea, se efectuează verificări manuale a tot ceea ce este promovat spre vânzare pe „piață” și se acordă o atenție specială reclamelor suspecte. Există un dialog permanent cu poliția cu privire la potențialele bunuri furate, iar în cazuri dubioase bunul trebuie însoțit de dovada achiziției.⁷² Mai mult, înregistrarea bunurilor face posibilă corelarea unui obiect furat cu o victimă, în orice caz, măsura în care mulți cetățeni respectă strict recomandarea de a înregistra bunuri este scăzută și se fac multe greșeli la introducerea numerelor de serie. Acest proces ar trebui automatizat sau cel puțin încurajat, pe cât posibil, în cadrul unui parteneriat public-privat. Nu în ultimul rând, este necesar să se analizeze dezvoltarea unei metode pentru a transforma în unicate anumite bunuri care nu sunt înregistrate ca atare, cum ar fi bijuteriile.⁷³

Toate aceste măsuri care fac infracțiunile de pătrundere prin efracție în locuințe mai puțin profitabile prin reducerea pieței și a valorii de piață a bunurilor furate sunt, evident, o idee binevenită. Din păcate, până acum nu a fost documentat niciun efect de reducere a efracției.⁷⁴ Cu toate acestea, credem că există loc de îmbunătățire și încurajăm o evaluare aprofundată, dacă statele membre decid să inițieze oricare dintre măsurile menționate anterior.

05 CONCLUZIE: CE FUNCȚIONEAZĂ PENTRU A PREVENI PĂTRUNDEREA PRIN EFRACTIE ÎN LOCUIȚE?

Consolidarea obiectivului

Ce înseamnă?

Combi-nația de încuietori pentru ferestre, iluminare la interior, încuietori pentru uși și iluminare la exterior

Cum funcționează?

Consolidarea obiectivului face ca acesta să fie mai puțin potrivit prin creșterea riscului și/sau creșterea efortului solicitat.

Veghea vecinilor

Ce înseamnă?

Veghea vecinilor îi încurajează pe rezidenți să fie atenți și să cheme poliția dacă văd sau aud ceva suspect.

Cum funcționează?

Implementarea unui sistem de supraveghere a cartierului face ca o zonă să fie mai puțin vizată prin creșterea riscului și reducerea oportunităților.

Abordarea victimizării repetate

Ce înseamnă?

Proprietățile care sunt expuse riscului repetat de efracție ar trebui identificate pentru a intensifica punerea în aplicare a măsurilor preventive, cum ar fi consolidarea obiectivului sau patrulele de poliție.

Cum funcționează?

Punerea în aplicare a acestor măsuri crește efortul și riscul asumat pentru comiterea efracției la proprietățile semnalate.

Curțile cu garduri

Ce înseamnă?

Curțile cu garduri/Portile de acces pe alee împiedică infractorii să aibă acces la locuință.

Cum funcționează?

Împrejmuirea curților cu garduri/Instalarea porților de acces pe alee crește efortul de efracție, deoarece spărgătorii nu au acces la proprietățile țintă sau folosesc aleile ca mijloc de evacuare. Gardurile sporesc, de asemenea, supravegherea naturală a localnicilor, crescând astfel riscul pentru potențialii spărgători.

Iluminatul stradal

Ce înseamnă?

Iluminatul stradal îmbunătățit crește nivelul de iluminare de pe stradă.

Cum funcționează?

Creșterea nivelului de iluminare amplifică automat riscul ca un infractor să fie identificat de potențiali martori.

NOTE DE FINAL

- 1 Sorensen, D. 2003. "The Nature and Prevention of Residential Burglary: A Review of the International Literature with an Eye towards Prevention in Denmark." („Natura și prevenirea pătrunderii prin efracție în locuință: o trecere în revistă a literaturii internaționale, cu accent pe măsurile de prevenție din Danemarca.") Accesat la 19 iulie 2004. www.jur.ku.dk/medarbejdere/davesorensen/Publikationer/Nature.pdf
- 2 A. Tseloni, R. Thompson, și N. Tilley (Eds.), *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție)*, Cham: Springer, 2018.
- 3 T. Bjørge, *Preventing Crime (Prevenirea infracționalității): A Holistic Approach (O abordare holistică)*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2016, Capitolul 2.
- 4 C. Rogers, Alley-Gates and Domestic Burglary: (Curțile cu gard și pătrunderea prin efracție): Findings from a Longitudinal Study in Urban South Wales (Constatări dintr-un studiu longitudinal în zona urbană din South Wales), *The Police Journal* 91:1 (2016), <https://dx.doi.org/10.1177/0032258X16683696>.
- 5 E. Taylor, Honour among Thieves? (Codul de onoare al hoților?) How Morality and Rationality Influence the Decision-Making Processes of Convicted Domestic Burglars (Cum influențează moralitatea și rațiunea procesele decizionale ale spărgătorilor domestici condamnați), *Criminology & Criminal Justice* 14:4 (2013), <https://dx.doi.org/10.1177/1748895813505232>.
- 6 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 7 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție)*.
- 8 Rogers, Alley-Gates and Domestic Burglary: Findings from a Longitudinal Study in Urban South Wales. (Curțile cu gard și pătrunderea prin efracție: constatări dintr-un studiu longitudinal în zona urbană din South Wales.)
- 9 College of Policing, Safer Streets Fund – Crime Prevention Toolkit (Setul de instrumente de prevenire a infracționalității), Ryton-on-Dunsmore: College of Policing, 2021, https://whatworks.college.police.uk/Research/Documents/Safer_Streets_toolkit.pdf.
- 10 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție)*.
- 11 A. Tseloni, R. Thompson, L. Grove et al., Eficiența dispozitivelor de securitate antiefracție, *Security Journal* 30 (2017), <https://dx.doi.org/10.1057/sj.2014.30>.
- 12 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție)*.
- 13 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 14 S. Schat, The Dutch Centre for Crime Prevention and Safety: Quality Mark Pkww EUCPN expert meeting (Întâlnirea de experți Quality Mark Pkww EUCPN), 2021
- 15 O. Nauta, De Effectiviteit Van Het Politiekeurmerk Veilig Wonen, Amsterdam: DSP - groep, 2004.
- 16 T. Bennett, K. Holloway, and D. Farrington, The Effectiveness of Neighborhood Watch (Eficiența din spatele conceptului de veghe a vecinilor), *Campbell Systematic Reviews* 4:1 (2008), <https://dx.doi.org/10.4073/csr.2008.18>.
- 17 P.-O.H. Wikström și K. Treiber, Beyond Risk Factors: An Analytical Approach to Crime Prevention (Dincolo de factorii de risc: o abordare analitică a prevenirii infracționalității), în: B. Teasdale și M.S. Bradley (editor), *Preventing Crime and Violence (Prevenirea infracționalității și violenței)*, Cham: Springer International Publishing, 2017.
- 18 Bennett et al., The Effectiveness of Neighborhood Watch. (Eficiența veghei vecinilor.)
- 19 Bennett et al., The Effectiveness of Neighborhood Watch. (Eficiența veghei vecinilor.)
- 20 College of Policing, Safer Streets Fund – Crime Prevention Toolkit. (Setul de instrumente de prevenire a infracționalității.)
- 21 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 22 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție)*.
- 23 L. Hoppe și M. Gerell, Near-Repeat Burglary Patterns in Malmö: Stability and Change over Time (Modele de efracție în proximitate în Malmö: stabilitate și schimbare în timp), *European Journal of Criminology* 16:1 (2018), <https://dx.doi.org/10.1177/1477370817751382>.
- 24 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție)*.
- 25 Hoppe și Gerell, Near-Repeat Burglary Patterns in Malmö: Stability and Change over Time. (Modele de efracție în proximitate în Malmö: stabilitate și schimbare în timp.)
- 26 Ibid.
- 27 Bjørge, *Preventing Crime A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 28 Hoppe și Gerell, Near-Repeat Burglary Patterns in Malmö: Stability and Change over Time. (Modele de efracție în proximitate în Malmö: stabilitate și schimbare în timp.)
- 29 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 30 Hoppe și Gerell, Near-Repeat Burglary Patterns in Malmö: Stability and Change over Time. (Modele de efracție în proximitate în Malmö: stabilitate și schimbare în timp.)
- 31 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție)*.
- 32 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 33 College of Policing, Safer Streets Fund – Crime Prevention Toolkit. (Setul de instrumente de prevenire a infracționalității.)
- 34 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție)*.

- 35 Bjørge, *Preventing Crime A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 36 Hoppe și Gerell, Near-Repeat Burglary Patterns in Malmö: Stability and Change over Time. (Modele de efracție în proximitate în Malmö: stabilitate și schimbare în timp.)
- 37 A. Sidebottom, L. Tompson, A. Thornton et al., Gating Alleys to Reduce Crime: A Meta-Analysis and Realist Synthesis (Curtile cu gard reduc infracționalitatea: o meta-analiză și o sinteză realistă), *Justice Quarterly* 35:1 (2018), <https://dx.doi.org/10.1080/07418825.2017.1293135>.
- 38 College of Policing, Safer Streets Fund – Crime Prevention Toolkit. (Setul de instrumente de prevenire a infracționalității.)
- 39 Ibid.
- 40 B.C. Welsh și D.P. Farrington, Effects of Improved Street Lighting on Crime (Efectele iluminatului stradal sporit asupra infracționalității), *Campbell Systematic Reviews* 4:1 (2008), <https://dx.doi.org/10.4073/csr.2008.13>.
- 41 R.V. Clarke, Improving Street Lighting to Reduce Crime in Residential Areas, United States of America: (Îmbunătățirea iluminatului stradal pentru reducerea infracționalității în zonele rezidențiale, în Statele Unite ale Americii.) Office of Community Oriented Policing Services (Oficiul serviciilor de politici orientate comunitar), U.S. Department of Justice. (Departamentul de Justiție al SUA), 2008.
- 42 Welsh și Farrington, Effects of Improved Street Lighting on Crime. (Efectele iluminatului stradal sporit asupra infracționalității.)
- 43 Tseloni
- 44 Clarke, Improving Street Lighting to Reduce Crime in Residential Areas. (Îmbunătățirea iluminatului stradal pentru reducerea infracționalității în zonele rezidențiale.)
- 45 A.A. Braga și D.L. Weisburd, The Effects of “Pulling Levers” Focused Deterrence Strategies on Crime (Efectele „Tragerii pârghiilor” s-au concentrat strategii de descurajare a infracționalității), *Campbell Systematic Reviews* 8:1 (2012), <https://dx.doi.org/10.4073/csr.2012.6>.
- 46 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 47 Ibid.
- 48 Actiecentrum Veiligheid en Zorg, Effectmonitor Top 600: Resultaten En Effecten Van De Aanpak Top600 2018, 2018.
- 49 Ibid.
- 50 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 51 K. Bowers și S. Johnson, The Role of Publicity in Crime Prevention: Findings from the Reducing Burglary Initiative (Rolul publicității în prevenirea infracționalității: constatări din inițiativa de reducere a pătrunderii prin efracție), Bowers, K. J. și Johnson, S. D. (2003) *The role of publicity in crime prevention: findings from the Reducing Burglary Initiative. (Rolul publicității în prevenirea infracționalității: constatări din inițiativa de reducere a pătrunderii prin efracție). Home Office Research Study (272). (2003).*
- 52 K. Bowers și S. Johnson, Using Publicity for Preventive Purposes (Utilizarea publicității în scopuri de prevenție), în: N. Tilley (ed.), *Handbook of Crime Prevention and Community Safety (Manual de prevenire a infracționalității și de siguranță comunitară)*, Cullompton, Devon: Willan, 2005.
- 53 H. Ferwerda, T. Ham, L. Scholten și D. Jager, *Focus Op Helling. Een Onderzoek Naar Het Functioneren Van De Hellingmarkt, Het Beleid Tegen En De Gevolgen Van Helling* 2016.
- 54 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 55 College of Policing, Safer Streets Fund – Crime Prevention Toolkit. (Setul de instrumente de prevenire a infracționalității.)
- 56 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 57 College of Policing, Safer Streets Fund – Crime Prevention Toolkit. (Setul de instrumente de prevenire a infracționalității.)
- 58 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 59 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție).*
- 60 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 61 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție).*
- 62 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 63 Tseloni et al., *Reducing Burglary (Reducerea cazurilor de pătrundere prin efracție).*
- 64 European Crime Prevention Network, Awareness-Raising Never Hurt Anyone, Did It? (Rețeaua europeană de prevenire a infracționalității, Sensibilizarea nu a rănit pe nimeni, nu-i așa?), Mythbuster, Brussels: EUCPN, 2020, <https://eucpn.org/document/mythbuster-awareness-raising-never-hurts-does-it>.
- 65 Ibid.
- 66 Ferwerda et al., *Focus Op Helling. Een Onderzoek Naar Het Functioneren Van De Hellingmarkt, Het Beleid Tegen En De Gevolgen Van Helling.*
- 67 Ibid.
- 68 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 69 Ferwerda et al., *Focus Op Helling. Een Onderzoek Naar Het Functioneren Van De Hellingmarkt, Het Beleid Tegen En De Gevolgen Van Helling.*
- 70 Bjørge, *Preventing Crime: A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.
- 71 Ferwerda et al., *Focus Op Helling. Een Onderzoek Naar Het Functioneren Van De Hellingmarkt, Het Beleid Tegen En De Gevolgen Van Helling.*
- 72 T. Bjørge și Y. Carlsson, Early Intervention with Violent and Racist Youth Groups (Intervenție timpurie cu grupuri de tineri violenți și rasiști), NUPI Paper nr. 677, Oslo: Norwegian Institute of International Affairs (Institutul Norvegian de Afaceri Externe), 2005.
- 73 Ferwerda et al., *Focus Op Helling. Een Onderzoek Naar Het Functioneren Van De Hellingmarkt, Het Beleid Tegen En De Gevolgen Van Helling.*
- 74 Bjørge, *Preventing Crime A Holistic Approach (Prevenirea infracționalității: o abordare holistică)*, capitolul 2.

Mențiune

EUCPN (2021). Ce funcționează pentru a preveni pătrunderile prin efracție în locuințe? Bruxelles: EUCPN.

Aviz juridic

Conținutul prezentei publicații nu reflectă în mod obligatoriu opinia oficială a vreunui stat membru UE și nici a unei agenții ori instituții din cadrul Uniunii Europene sau al Comunităților Europene.

Autori/Coordonatori

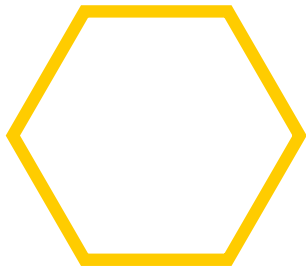
Dorien Stevens, ofițer de politici și practici, Secretariatul EUCPN.

Parte din proiectul „EUCPN Secretariat”, mai 2021, Bruxelles

Cu sprijinul financiar al Programului de Prevenire și Combatere a Infraționalității desfășurat de Uniunea Europeană

Comisia Europeană – Direcția Generală pentru Afaceri Interne

CONTACT DETAILS

EUCPN Secretariat
Email: eucpn@ibz.eu
Website: www.eucpn.org

- [TWITTER.COM/EUCPN](https://twitter.com/EUCPN)
- [FACEBOOK.COM/EUCPN](https://facebook.com/EUCPN)
- [LINKEDIN.COM/COMPANY/EUCPN](https://linkedin.com/company/EUCPN)